

Satisfacció del servei “Bicing” a la ciutat de Granollers

Universitat Oberta de Catalunya

En aquesta investigació es pretén fer un anàlisi del grau de satisfacció dels usuaris sobre el servei Bicing que s'ha instal·lat a la capital del Vallès Oriental fa, aproximadament, tres mesos, però que no serà fins a l'1 de gener de 2010 que es podrà utilitzar amb el servei de la targeta d'abonat. Actualment, funciona a través de les targetes de crèdit. Per examinar-ho, s'ha dut a terme una metodologia descriptiva a través de l'enquesta als usuaris d'aquest servei. S'ha tingut en compte diferents variables, ja que s'han estudiat persones de diferents edats, gènere, barris i posicions respecte aquest servei. El nombre de participants van ser un total de 222 usuaris registrats per l'Ajuntament de Granollers, als quals a través del correu convencional van donar resposta a les preguntes plantejades.

Paraula clau: *servei Ambicia't, error mostral, mostreig, precisió, confiança, mostra, hipòtesis, variables*

Barcelona sempre ha estat una ciutat model, una ciutat que tothom agafa com a exemple per tal d'intentar adaptar totes aquelles innovacions que porta a terme i que poden millorar la qualitat de vida dels habitants. L'any 2007, la Capital, va engegar, a imitació d'altres ciutats europees, el servei de *Bicing*. Es tracta d'un transport públic amb bicicleta. Un servei senzill, pràctic i sostenible que es pot utilitzar per tots els trajectes per la ciutat. La reacció dels habitants de Barcelona va ser molt positiva, i la rebuda va ser indubtable. Actualment, ja té milers d'usuaris, i la ciutat ja disposa de moltes estacions repartides per tots els racons de la capital, a través dels quals els usuaris poden adquirir les seves bicicletes. Davant d'aquest fet, durant els últims anys, moltes ciutats properes a la capital, no s'han volgut quedar endarrere i han apostat per la posada en pràctica d'aquest servei. És el cas de Granollers, la capital del Vallès Oriental. La reacció dels habitants de la ciutat quan es va donar a conèixer el projecte va ser desconcertant. Però a mesura que van anar passant els mesos, la reacció anava canviant ja que es va veure que el projecte anava acompanyat d'una renovació del centre de la ciutat que incloïa una peatonalització de les principals vies que formen el centre neuràlgic de Granollers. Després de mesos de proves, des de fa aproximadament 3 mesos, aquest sistema s'ha posat en funcionament, i ja hi ha un total de 50 bicicletes distribuïdes en 10 punts de la ciutat. Però, aquest sistema està donant els resultats esperats? Se n'hi fa l'ús que des de l'Ajuntament s'esperava? Millora la comoditat dels habitants de la ciutat? Quina tipus de població fa servir el servei? Tot això és el que s'intenta respondre a través de l'enquesta realitzada i que s'ha cregut necessari per tal de fer una predicció de com anirà aquest ús a partir del gener del 2010. Actualment, ens trobem amb una manca de dades respecte aquest tipus de serveis, ja que és la primera vegada que es posen en marxa, i volem saber com respira la ciutat davant d'això.

S'ha utilitzat per fer aquesta investigació, una metodologia descriptiva, basada en l'enquesta, ja que és un mitjà d'observació que ens permet descriure unes variables determinades en la població, a partir de la informació obtinguda tot enquestant-ne una mostra ben significativa.

En resum, volem esbrinar quin és el grau de satisfacció que tenen els habitants de Granollers sobre el servei de l'Ambicia't i determinar quins pros i quins contres hi troben i com es podrien millorar.

Per tant, les hipòtesis bàsiques serien:

- 1) El grau de satisfacció del servei d'Ambicia't a la ciutat de Granollers és positiu pel sector adult de la població, i més indiferent pel sector més juvenil.
- 2) El percentatge d'usabilitat del servei d'Ambicia't està molt condicionat per la localització dels aparcaments de les bicicletes.

MÈTODE

a. Participants

La mostra és d'un total de 222 persones. La població objecte d'estudi són tots els usuaris que l'Ajuntament de Granollers té registrats que utilitzen aquest servei. El total d'usuaris són 500, i s'han agafat per participar a l'enquesta el 44.4%, en funció dels estudis fets que en el paràgraf que segueix a continuació s'explica de manera detallada.

Seguint la taula de Arkin i Colton de 1962, que ens mostra la relació entre les mides de la població, la precisió, i la mida de la mostra, obtenim que, amb un nivell de confiança del 95%, s'han agafat 222 usuaris, perquè volem una precisió del 5%. Al ser una mostra petita, és la precisió més alta amb la que podem comptar. En funció d'aquestes dades l'error mostral és del 2,18%.

Aquestes 222 persones han respost l'enquesta que se'ls hi ha enviat a casa a través del correu convencional, i que han omplert amb les seves dades personals i donant resposta a les preguntes que se'ls hi plantejava.

b. Aparells o materials

En aquest apartat, parlem de la descripció precisa del instrument amb el qual es realitzarà l'enquesta.

Tal i com s'ha comentat en l'apartat anterior, l'enquesta es farà a través del correu convencional, a l'adreça on viuen tots els abonats al servei de Ambicia't de Granollers. En el cas que hi hagi més d'un abonat per vivenda, s'enviaran les enquestes necessàries. Totes les enquestes aniran personalitzades i s'hauran d'omplir la resta de dades personals que es demanen i respondre a les qüestions plantejades.

Un cop els enquestats finalitzen la seva enquesta, al final, hi ha un codi de barres, amb el qual s'hauran de dirigir a la oficina de Mobilitat de Granollers, situada al bell mig de la ciutat, i obtindran un descompte en el pròxim servei d'Ambicia't que facin del 20%. D'aquesta manera s'afegeix un plus de motivació per tal de realitzar l'enquesta i facilitar l'obtenció dels resultats de la investigació.

Per tant, com a materials necessaris, veiem clar la presència del qüestionari, que anirà juntament amb un tríptic d'informació sobre el servei de transport que es promou, tot amb un sobre, adreçat a totes les vivendes de tots els usuaris del servei. L'Ajuntament de la ciutat disposa d'un registre amb aquestes dades, ja que quan vols utilitzar el servei per primera vegada, és necessari donar-te d'alta i emmagatzemar les teves dades. Amb això, també ens assegurem que, els usuaris ja hagin utilitzat el servei més d'una vegada, ja que sinó, els resultats no podrien ser del tot fiables.

c. Disseny i procediment

Dins d'aquest apartat, inclourem un aspecte imprescindible per la realització d'una investigació a partir de la metodologia d'enquesta. Es tracta del mostreig emprat. El mostreig té en compte les mides de mostra i població, el tipus de variable que es mesurarà, el tipus d'estadístic amb què es mesurarà la variable i sobretot, les característiques de la població que volem representar.

Una opció fàcil i ràpida, hagués pogut ser agafar com a model de mostreig aleatori simple, i agafar els primers 222 usuaris que es van registrar i enviar-los l'enquesta directament. Tot i això, per tal de fer més fiable i ajustat el resultat de l'enquesta, s'ha optat per un *mostreig de conglomerats i etapes*. Per fer-ho, s'han escollit quatre característiques de la població que s'han cregut rellevants per dur a terme la investigació i que seguiran el següent ordre:

a) Barri on es viu: A Granollers es distingeixen tres grans barris que divideixen la ciutat. Un dels barris és el del centre, l'altre la part nord, i finalment la part sud. Per assignar el nombre d'enquestes que es realitzaran a cada lloc, s'ha tingut en compte el nombre de població que viu a cada barri, en relació al total de la població. (annex 1)

b) El gènere: es farà mitjançant afixació simple, per tant, de cada barri de la ciutat, la meitat d'enquestats seran homes, i l'altre meitat seran homes (annex 2)

c) L'edat: és una dada que es tindrà molt en compte, ja que s'espera que els resultats variïn molt en funció d'aquesta. El percentatge destinat a cada edat, s'ha fet en funció de la piràmide de la població que mostra la ciutat. Granollers té actualment, un total de 60.455 habitants. Tenint en compte la piràmide, s'observa que hi ha tres grans grups, de 0 a 30 anys, de 30 a 60 anys, i de 60 a 90 anys. Cada grup representa el seu percentatge en relació al total de la població, i en funció d'això s'assignen el nombre d'enquestats. (annex 3)

d) Proximitat a una de les estacions d'aparcament de l'Ambicita: també es farà mitjançant afixació simple, i per tant, en funció de l'últim repartiment d'usuaris a partir de l'edat, la meitat tindran a un radi de 500 metres una estació d'aparcament de les bicicletes, i la resta, l'estació més propera estarà a un radi superior als 500 metres. (annex 4)

Un cop tenim el descens del conglomerat i les etapes, la última unitat mostral és la ruta aleatòria. Això significa que, un cop tenim clar quantes enquestes hem de realitzar a cada sector de les 4 característiques que s'han tingut en compte, les persones concretes s'escullen de manera aleatòria.

És un tipus de mostreig que té un cert risc de complicació, ja que has de seleccionar de manera més conscient les persones a les que tries, però si que el resultat després, serà més fiable.

Un dels altres apartats que s'ha de tenir en compte a l'hora de dissenyar una enquesta és el tipus de disseny que s'utilitzarà. En aquest cas, es durà a terme un disseny longitudinal, ja que en un primer moment pot ser que sigui només amb intenció transversal, perquè ens permetrà mesurar les relacions entre si, i establir diferències entre grups, però no obstant, més endavant, es tornarà a administrar l'enquesta i a recollir les mateixes variables amb la intenció de comparar els resultats actuals amb els anteriors. Per tant, el que resulta és una enquesta longitudinal, tot i que a vegades, sorgeixi sense una clara intencionalitat.

A més a més, en funció de les hipòtesis que s'han plantejat, també és necessari dur a terme aquest tipus de disseny, ja que es planteja que s'observaran molts canvis en relació a l'edat, i per tant, és la manera més adequada d'analitzar-ho.

Com que la metodologia d'enquesta no treballa a través de variables independents i dependents, és necessari determinar què és allò sobre el que estem parlant. En el nostre estudi tenim en compte diferents variables. Per una banda tenim les variables d'edat i gènere, les variables del barri on es viu, el grau de motivació per l'ús del nou servei, l'estat de les bicicletes, l'estat dels carrers per on circulen les bicicletes,... Per tant, per una banda, les variables tenen relació amb l'estructura de la població de la ciutat de Granollers, tenint en compte l'edat i el gènere d'aquesta. També treballarem a partir d'una variable actitudinal, ja que el resultat es basa amb el grau de satisfacció de tot el que s'ha hagut de crear per la posada en funcionament del nou servei.

El qüestionari tindrà un total de 20 preguntes que seran iguals per tots els usuaris, independentment de l'edat i el gènere. És per això, que les preguntes hauran de ser el màxim de precises possibles i que no generin confusió. Seran preguntes curtes, a través de les quals s'haurà de donar resposta en funció del grau en què es cregui convenient. La majoria de preguntes tindran com a resposta l'opció de:

☐ Molt	☐ Poc	☐ Molt bo	☐ Regular
☐ Bastant	☐ Gens	☐ Bo	☐ Dolent

D'altres aniran en relació a possibles millores i seran de resposta més oberta. Aquest tipus de pregunta, l'espai estarà delimitat per tal de poder posar com a màxim tres coses que donin resposta a la pregunta, per tal de facilitar després, el buidatge dels resultats. Per últim, trobarem preguntes de resposta afirmativa o negativa.

Les preguntes seran enfocades des de diferents punts de vista, i analitzant tots els elements que hi intervenen, des de l'organització per part de l'Ajuntament, passant pel tracte rebut pels ciutadans, fins a arribar a qüestions mediambientals.

L'encapçalament de l'enquesta estarà format per les dades que ens determinaran a quines característiques del mostreig pertanyen (veure annex 5).

L'objectiu final sens dubte és, satisfer les hipòtesis plantejades i determinar en quin grau s'han encertat, en quin no, i veure possibles solucions.

L'últim aspecte que s'ha de detallar en aquest apartat és la descripció del treball de camp. Com que estem fent les enquestes a través del correu, és molt important que el qüestionari estigui redactat de la manera més clara possible i que hi hagi totes les instruccions possibles i fins i tot, un telèfon de contacte per si els participants tinguessin algun dubte. Sabem que el percentatge d'enquestats pot disminuir, i per aquest motiu hem afegit un element motivador que pot afavorir a la participació.

L'enquesta seria feta sota el consentiment de l'Ajuntament, que també firmaria com a entitat col·laboradora en les explicacions de l'enquesta. Els participants tindran 15 dies per contestar l'enquesta. Passat aquest termini, les enquestes s'acceptaran, però ja no disposaran del descompte que s'aplica del 20%. Amb això, ens assegurem que la participació sigui ràpida i això ens interessa, ja que els resultats han de servir per poder millorar tot allò que faci falta per tal que, a partir de l'1 de gener de 2010, el servei pugui funcionar satisfent el major número de necessitats dels ciutadans de Granollers.

REFERÈNCIES

Granollers. (2008). *Ajuntament de Granollers*. Recuperat el 17 d'octubre, 2009, de <http://www.granollers.cat>

ANNEX PAC 2

ANNEX 1

Nombre d'enquestats de cada barri, tenint en compte el percentatge que representa cada un del total d'habitants.

BARRI	TOTAL D'HABITANTS AL BARRI	NOMBRE D'ENQUESTATS EQUIVALENT
Centre	15.716h → 26%	58 persones enquestades
G. Nord	17.443h → 28,85%	64 persones enquestades
G. Sud	27.296h → 45,15%	100 persones enquestades
TOTAL	60.455 habitants	222 persones enquestades

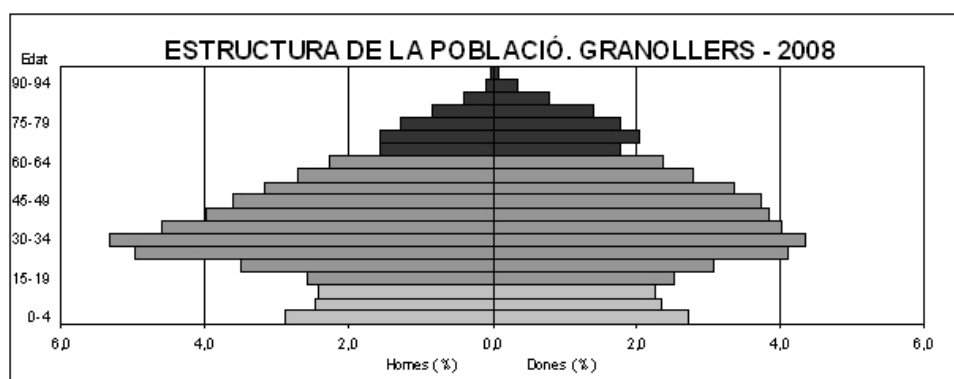
ANNEX 2

Del total de persones que correspon a cada barri, quina proporció seran homes i quina seran dones.

BARRI	TOTAL PERSONES ENQUESTADES	PROPORCIÓ HOMES/DONES
Centre	58 persones enquestades	29 homes 29 dones
G. Nord	64 persones enquestades	32 homes 32 dones
G. Sud	100 persones enquestades	50 homes 50 dones
TOTAL	222 persones enquestades	111 homes 111 dones

ANNEX 3

En funció de la piràmide de població de Granollers, un cop tenim quants usuaris de cada barri, i quants homes i dones respectivament, s'ha de determinar de quina edat seran aquests usuaris.

GRUP DE POBLACIÓ	PERCENTATGE DEL TOTAL D'HABITANTS
0-30 anys	27.553h → 45,58%
30-60 anys	24.463h → 40,46%
60-90 anys	8.439h → 13,96%

Un cop tenim clar quin percentatge representa cada un, només fa falta aplicar-ho en funció de les característiques que s'han tingut en compte fins ara.

BARRI	TOTAL PERSONES ENQUESTADES	ENQUESTATS SEGONS L'EDAT
Centre	58 persones enquestades	29 homes: 0-30 anys --> 13 usuaris 30-60 anys --> 12 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris 29 dones: 0-30 anys --> 13 usuaris 30-60 anys --> 12 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris
G. Nord	64 persones enquestades	32 homes 0-30 anys --> 15 usuaris 30-60 anys --> 13 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris 32 dones 0-30 anys --> 15 usuaris 30-60 anys --> 13 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris
G. Sud	100 persones enquestades	50 homes 0-30 anys --> 23 usuaris 30-60 anys --> 20 usuaris 60-90 anys --> 7 usuaris 50 dones 0-30 anys --> 23 usuaris 30-60 anys --> 20 usuaris 60-90 anys --> 7 usuaris

ANNEX 4

BARRI	ENQUESTATS SEGONS L'EDAT	SITUACIÓ DELS APARCAMENTS DE LES BICICLETES
Centre	29 homes: 0-30 anys --> 13 usuaris 30-60 anys --> 12 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris 29 dones: 0-30 anys --> 13 usuaris 30-60 anys --> 12 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris	7 a prop, 6 allunyats 6 a prop, 6 allunyats 2 a prop, 2 allunyats 6 a prop, 7 allunyats 6 a prop, 6 allunyats 2 a prop, 2 allunyats
G. Nord	32 homes 0-30 anys --> 15 usuaris 30-60 anys --> 13 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris	8 a prop, 7 allunyats 6 a prop, 7 allunyats 2 a prop, 2 allunyats

	32 dones 0-30 anys --> 15 usuaris 30-60 anys --> 13 usuaris 60-90 anys --> 4 usuaris	7 a prop, 8 allunyats 7 a prop, 6 allunyats 2 a prop, 2 allunyats
G. Sud	50 homes 0-30 anys --> 23 usuaris 30-60 anys --> 20 usuaris 60-90 anys --> 7 usuaris 50 dones 0-30 anys --> 23 usuaris 30-60 anys --> 20 usuaris 60-90 anys --> 7 usuaris	12 a prop, 11 allunyats 10 a prop, 10 allunyats 4 a prop, 3 allunyats 11 a prop, 12 allunyats 10 a prop, 10 allunyats 3 a prop, 4 allunyats

ANNEX 5

Creació d'un possible model d'enquesta, i exemples d'algunes preguntes.(pàgina següent)

ENQUESTA SOBRE EL GRAU DE SATISFACCIÓ DEL SERVEI "AMBICIA'T" DE GRANOLLERS

NOM:.....

1r COGNOM:.....2n COGNOM:.....

EDAT: .....

GÈNERE: Home

Dona

BARRI ON TÉ LA SEVA RESIDÈNCIA:

Granollers Centre

Granollers Nord

Granollers Sud

TÉ UNA ESTACIÓ D'AMBICIA'T A UN RADI INFERIOR DE 500metres:

Sí

No

PREGUNTA 1:

En quina freqüència utilitza el servei d'Ambicia't?

Molt

Bastant

Poc

Gens

PREGUNTA 2:

Creu que donarà resultats positius la posada en marxa d'aquest nou servei de transport públic?

Sí

No

PREGUNTA 3:

Perquè utilitza el servei d'Ambicia't? (com a màxim, 3 usos)

.....
.....
.....

PREGUNTA 4:

Com qualificaria el rendiment que estan donant les bicicletes?

- Molt bo
- Bo
- Regular
- Dolent

PREGUNTA 5:

Ha tingut algun tipus de problema per entendre el funcionament del nou servei?

- Sí, però m'han atès ràpidament
- Sí, hi m'ha falta una manca d'atenció
- No hi ha hagut cap problema

PREGUNTA 12:

Si hagués d'anomenar tres millores per perfeccionar el servei d'Ambicia't, quines demanaria?

1.....
2.....
3.....

Per qualsevol dubte: 93-8426610

HÀBITS D'ESTUDI DELS ESTUDIANTS DE LA UOC.

Mètodes, dissenys i tècniques d'intervenció psicològica, UOC

ABSTRACT

The "Universitat Oberta de Catalunya" offers two types of assessment (one of continued, with periodic presentations and other one traditional, with a final exam on which the whole qualification depends). The student's profile of the UOC every time is more varied, their interests, their ways of working change. For that reason, we were appearing, as principal objective of the formless present, if really more than the half of the student choose the continued assessment as system of evaluation. For it, we had to take care with some important variables as the age, the compatibility or not of the studies with a full-time work or the residence of the students. Determined the representative sample of the population object of study, has proceeded to send a few questionnaires to the pupils selected in Internet.

KEY WORDS: continued assessment, habits of study, students.

RESUM

La Universitat Oberta de Catalunya ofereix dos tipus d'avaluació (una de continuada, amb presentacions periòdiques i una altra de tradicional, amb un examen final del qual en depèn tota la qualificació). El perfil d'estudiant de la UOC cada cop és més variat, els seus interessos, les seves maneres de treballar varien. És per això que ens plantejàvem, com a principal objectiu d'aquest present informe, si realment més de la meitat de l'alumnat s'acull a l'avaluació continuada com a sistema d'avaluació. Per a fer-ho, calia tenir en compte algunes variables importants com són l'edat, la compatibilitat o no dels estudis amb treball a temps complet o la residència dels estudiants. Un cop determinada la mostra representativa de la població objecte d'estudi, s'ha procedit a enviar unes enquestes als alumnes seleccionats a través d'Internet.

PARAULES CLAU: avaluació continuada, hàbits d'estudi, estudiants.

INTRODUCCIÓ

El nombre d'estudiants en entorns virtuals de l'ensenyament és cada cop més freqüent. Cal apuntar que aquest tipus d'estudiant no és sinó, un resultat del seu temps (Borges 2007). Així, els canvis tecnològics i metodològics recents van obrint nous camps i noves maneres de treballar i provoquen un major ventall de perfils d'estudiantat que s'acull a aquest tipus d'ensenyament. Actualment, la tipologia d'aquests estudiant que estudien a distància és ben variada (Vicent 2007). En funció de les seves circumstàncies personals podem distingir estudiant que no pot assistir a les classes presencials perquè combina estudis i treball, perquè viu en regions apartades, perquè no han obtingut plaça en altres universitats, perquè tenen dificultats de mobilitat física o que cursen algunes assignatures de carreres generalment presencials. En funció de la seva procedència distingirem: estudiants provinents del ensenyament secundari, els que cursen segona o tercera carrera o estudiants sense títol universitari que fa anys van finalitzar la secundària. També podríem distingir-los en funció de l'edat, dels seus interessos i motivacions, de les seves necessitats, etc. Per tant, estem davant d'un ventall de perfils molt extens.

D'altra banda, l'ensenyament a distància o en entorns virtuals ofereix un tipus d'aprenentatge diferent al clàssic o tradicional. Les metodologies són variades, les relacions del docent – discent i entre discents canvien, el tipus d'avaluació de coneixements també canvia. Estudiar a través d'un entorn visual comporta uns hàbits d'estudi diferents, on l'aprenentatge és més autònom i més adequat al ritme i a l'horari de cada estudiant.

En aquest marc d'ensenyament en entorns virtuals es troba la UOC, una "universitat en línia nascuda a partir de la societat del coneixement; la seva missió és proporcionar a les persones una educació i un aprenentatge de llarga durada" (extret de la pàgina web: www.uoc.edu). La UOC, com a Universitat innovadora, atenent a les necessitats dels alumnes, i interessada en millorar la qualitat dels seus estudiants, aposta des de fa anys per un canvi en

el sistema d'avaluació. Nombrosos estudis apunten que l'avaluació no ha de ser només formativa, sinó alhora, formadora (Allal i Pelgrims, 2000). En un estudi realitzat als alumnes de Farmàcia de la UB consta que el 73 % dels alumnes del segon semestre de la llicenciatura estava en desacord amb la realització d'un únic examen final com a sistema d'avaluació, juntament amb un 92 % dels alumnes del vuitè semestre, però contrastant amb un 51 % dels alumnes del quart semestre (Mitjans, M. 2008). Aquestes dades permeten veure la diferència de perspectiva segons els grups i les característiques personals.

La majoria d'assignatures que ofereix la UOC tenen dos tipus d'avaluació a les quals qualsevol estudiant hi pot optar. D'una banda, l'avaluació continuada requereix un esforç de l'estudiant al llarg del semestre i esdevé una estratègia perfectament integrada dins el procés d'aprenentatge. D'altra banda, també ofereixen la possibilitat d'una avaluació final amb una prova d'avaluació de coneixements al final del semestre.

Aquest estudi, que s'engloba dins de l'àmbit d'educació, té com a principal objectiu conèixer els hàbits d'estudi dels estudiants de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), en concret la seva preferència cap a un o altre tipus d'avaluació. Un segon objectiu és examinar si la tria d'un tipus o altre d'avaluació varia en funció de les variables abans presentades.

En aquest sentit, ens plantejarem com a hipòtesi que més de la meitat (un 60 %) dels estudiants de la UOC s'acullen al tipus d'avaluació continuada. Una de les primeres qüestions que ens formularem en aquest estudi és conèixer el perfil dels estudiants que s'acullen a una o altra avaluació.

Per tant, les variables sobre les quals estem treballant són variables acadèmiques, sociodemogràfiques, ja que haurem de tenir presents els diferents perfils d'estudiantat abans esmentats i actitudinals, és a dir, de què depenen aquests hàbits d'estudi. Estem fent referència a variables com l'edat, perquè entenem que una persona que ha rebut una educació tradicional (de 31 fins a més de 40 anys) pot ser més susceptible d'acollir-se a un tipus d'avaluació tradicional, amb examen final que una persona d'entre 22 i 30 que està més acostumat a aquest tipus d'avaluació. Una segona variable és la compatibilitat dels estudis amb un treball a temps complet, ja que pressuposem que una persona amb un treball a temps complet serà més susceptible d'acollir-se a una avaluació final, que no a la continuada, que li exigeix feina continua. I la última variable rellevant és la residència dels estudiants (de Catalunya o de fora de Catalunya), ja que entenem que pot ser determinant a l'hora d'acollir-se a un o altre tipus d'avaluació, donada la dificultat d'assistir a les proves d'avaluació final.

MÈTODE

Participants:

- Població objecte d'estudi

La població de referència o població objecte d'estudi la formen els estudiants matriculats a la UOC el segon semestre del curs 2008-2009. Aquesta població corresponia, segons dades de l'INE, a un total de 40.264 estudiants en l'àmbit internacional.

Aquest marc mostral condiona una distribució de la mostra segons les variables rellevants per a l'objecte d'estudi: per edats, per compatibilitat o no dels estudis amb un treball a temps complet i pel lloc de residència (a Catalunya o en la resta de territori).

- Mostra

Per determinar la mostra s'assumeix un error mostral d'un 5 %, i així es creu necessari tenint en compte la quantitat de la població de referència i la prevalença de l'objecte d'estudi. El nivell de confiança és d'un 95 %. Així doncs, la mostra ascendeix a 397 alumnes estudiants de la UOC. Al ser l'instrument una enquesta penjada a Internet i enviada per correu electrònic a aquests estudiants, el cost serà mínim.

El mostreig s'ha dut a terme mitjançant un procés polietàpic estratificat d'afixació proporcional per conglomerats. És estratificat perquè s'han fet servir tres variables com a variables que defineixen el mostreig, i s'han representat com a estrats corresponents a cadascuna d'elles, perquè s'han considerat rellevants per tal d'assegurar la representativitat de la mostra. Aquestes variables són, com ja s'ha esmentat: l'edat dels estudiants (agrupades en

menys de 22, de 22 a 30, de 31 a 40 y més de 40); la compatibilitat dels estudis amb un treball a temps complet i, per últim, la residència dels estudiants (de Catalunya o de fora de Catalunya). S'ha cregut important la representació proporcional dels estrats, ja que es considera bàsic conèixer les realitats dels estudiants davant d'una decisió com la de acollir-se o no a l'avaluació continuada que ofereix la UOC. El procés és necessàriament polietàpic, ja que consta de diverses etapes (per edats, per compatibilitat i per residència), en l'última etapa, la selecció de la unitat última (individu) és per ruta aleatòria i quotes de sexe (a igual proporció). Aquest mostreig, tot i que tediós en el procediment, és totalment plausible si es disposen de llistes generals dels estudiants amb les característiques que ens interessin i adequat per al tipus d'estudi que es realitza. En la taula 1 hi figura la distribució de la mostra en funció de l'afixació proporcional en cadascun dels estrats.

		Percentatge aproximat	Números absoluts de la mostra	TOTAL
Edat	< 22	10 %	40	397
	23 a 30	32 %	126	
	31 a 40	40 %	160	
	> 40	18 %	71	
Compatibilitat amb treball	Treball a temps complet	75 %	298	397
	Desocupat o treball a ½ jornada	25 %	99	
Residència	Catalunya	67 %	266	397
	Fora de Catalunya	33 %	131	

En la taula 2 apareixen desgranats el nombre d'alumnes que han estat triats a l'atzar segons les seves característiques i seguint un procés d'afixació proporcional i per etapes.

De la mostra segons edat	Segons compatibilització	Segons residència
40 (<22 anys)	30 SI	20 de Catalunya
		10 de fora de Catalunya
	10 NO	7 de fora de Catalunya
		3 de fora de Catalunya
126 (de 23 a 30)	95 SI	64 de Catalunya
		31 de fora de Catalunya
	31 NO	20 de Catalunya
		11 de fora de Catalunya
160 (de 31 a 40)	120 SI	80 de Catalunya
		40 de fora de Catalunya
	40 NO	27 de Catalunya
		13 de fora de Catalunya
71 (> 40 anys)	53 SI	35 de Catalunya
		18 de fora de Catalunya
	18 NO	13 de Catalunya

Disseny i procediment

Aquesta enquesta s'insereix en un disseny de tipus transversal, ja que l'objectiu d'estudi serà conèixer quins són els hàbits d'estudi dels alumnes de la UOC en un moment determinat, i no els canvis que s'han produït en aquests al llarg del temps o com un mateix estudiant els pot anar canviant. A més, en les hipòtesis es planteja la necessitat d'establir relacions entre les variables i, arribar a establir diferències entre sí, sense comparar-les amb temps passats ni amb la intenció de comparar-les més endavant en el temps. En el qüestionari o enquesta hi ha taules de contingència que clarificaran aquestes relacions (sense establir relació de causa-conseqüència).

Aquests estudiant que formen part de la mostra reben un correu electrònic a la seva bústia personal de l'Aula Virtual del Campus de la UOC en el qual s'explica el motiu de l'enquesta i la necessitat que contestin de manera sincera i en un cert termini de temps (quinze dies a comptar des de que rep el correu). En el mateix correu s'adjunta l'enllaç per poder arribar a l'enquesta.

Instrument

S'utilitza una enquesta estandaritzada (per a tots igual) i anònima (el nom de l'estudiant no consta en l'enquesta, ni és rellevant). S'han tingut en compte les particularitats lingüístiques dels estudiants, d'aquesta manera, les enquestes tindran dos formats: un estarà escrit en llengua catalana, i l'altre en llengua castellana, per poder accedir als estudiants de parla no catalana. Al tractar-se d'estudiants universitaris s'ha pressuposat que el nivell lingüístic (de comprensió i abstracció) és bastant elevat i, per tant, no s'ha tingut present cap tipus d'adaptació o de simplificació de les qüestions plantejades.

L'enquesta està ubicada en una pàgina Web. Es pressuposa que aquest és el millor instrument ja que l'entorn en el qual es desenvolupa és el mateix que utilitzen periòdicament els estudiants. L'enquesta recull els objectius plantejats i consta de 20 preguntes destinades a saber el perfil acadèmic i personal de l'enquestat, el tipus d'avaluació a la qual s'acull normalment, motius per acollir-se a aquest tipus d'avaluació, percepció sobre els models d'avaluació de la UOC, hores possibles i reals de dedicació als estudis de la UOC durant la setmana i el cap de setmana, i segons el tipus d'ocupació. Aquestes preguntes s'han agrupat segons la dimensió a tractar. Aquestes dimensions són quatre: 1. Característiques personals i acadèmiques de l'enquestat; 2. Percepció de l'estudiant vers l'estudi a la UOC; 3. Hores de dedicació a l'estudi de la persona enquestada; 4. Percepció de l'estudiants vers els tipus d'avaluació; 5. Tipus d'avaluació a la qual s'acull, percentatges i motius d'aquesta tria. Aquestes dimensions estan ordenades del més general al més concret del nostre objectiu d'estudi.

El format de les preguntes és tipus entrevista amb respostes tancades algunes dicotòmiques (Si/No o Vertader/Fals), de multiresposta i altres amb graduació (de la freqüència, del percentatge o del grau d'acord o desacord). Exemples en l'Annex 1.

REFERÈNCIES

- ALLAL L, Pelgrims DG (2000) Assessment of –or in- the zone of proximal development. Learning and Instruction 10, 137-152.
- BAUTISTA, G.; BORGES, F.; FORÉS, A. (2006). *Didáctica universitaria en entornos virtuales de enseñanza-aprendizaje*. Madrid: Narcea.
- BORGES, Federico (2007). «L'estudiant d'entorns virtuals. Una primera aproximació». A: Federico BORGES (coord.). «L'estudiant d'entorns virtuals» [dossier en línia]. *Digithum*. Núm. 9. UOC. <http://www.uoc.edu/digithum/9/dt/cat/borges.pdf>
- MITJANS, M; MORENO, JJ; DIEZ, A; CAMBRAS, T; VINARDELL, MP (2008) "Evolución de la opinión del alumno sobre el proceso de evaluación en la licenciatura de farmacia" A: Edusfarm, revista d'educació superior en Farmàcia. Núm.3, 2008

VICENT, L. (2007). "L'estudiant en línia en les titulacions tècniques. Motivacions, interessos i problemàtiques tècniques". A: Federico BORGES (coord.). "L'estudiant d'entorns virtuals" [dossier en línia]. *Digithum*. Núm. 9. UOC. <http://www.uoc.edu/digithum/9/dt/cat/vicent.pdf>

http://www.uoc.edu/portal/catala/la_universitat/coneix_la_uoc/uoc_3min/index.html

Annex 1

Exemples de preguntes: Val a dir que en l'enquesta hi ha una petita introducció explicant l'objectiu d'estudi, detallant les instruccions de funcionament de l'enquesta, agraint la col·laboració i posant una manera de contacte en el cas que hi hagi algun dubte.

- Edat
  - < 22 anys
  - De 23 a 30 anys
  - De 31 a 40 anys
  - > 40 anys
- ▀ Quina és la teva situació laboral actual?
  - Treball a temps complet
  - Treball a mitja jornada
  - Treball esporàdic
  - Desocupat
- ▀ Marqui quin grau d'influència van tenir aquests possibles motius a l'hora d'escollir la UOC com a universitat d'estudi.

	Molt	Bastant	Poc	Gens
Sistema d'avaluació	☐	☐	☐	☐
Ensenyament a distància	☐	☐	☐	☐
Prestigi de la UOC	☐	☐	☐	☐
Gran varietat d'oferta d'estudis	☐	☐	☐	☐
Flexibilitat d'horaris	☐	☐	☐	☐
Personalització del ritme d'aprenentatge	☐	☐	☐	☐

De les vegades que ha superat una assignatura :

- ▀ En quin percentatge aproximat s'havia acollit a l'avaluació continuada?

100 %   75 %   50 %   25 %   0%

- ▀ En quin percentatge aproximat havia decidit des del principi acollir-se a l'avaluació final?

100 %   75 %   50 %   25 %   0%

- ▀ En quin percentatge aproximat s'ha presentat a l'examen final per no haver superat l'avaluació continuada?

100 %   75 %   50 %   25 %   0%

- ▀ Puntuï i encercli de l'1 al 5 el seu grau de conformitat respecte a les següents afirmacions sobre el tipus d'avaluació, essent 1 Gens conforme i 5 Molt conforme.

L'avaluació continuada:

- És un procés d'aprenentatge més ric que la tradicional	1	2	3	4	5
- Porta més feina al llarg del semestre	1	2	3	4	5
- És un procés d'aprenentatge que permet més flexibilitat d'horari	1	2	3	4	5
- Respon a les necessitats acadèmiques dels alumnes	1	2	3	4	5

L'avaluació final:

- És un procés d'aprenentatge més ric que la tradicional	1	2	3	4	5
- Porta més feina al llarg del semestre	1	2	3	4	5
- És un procés d'aprenentatge que permet més flexibilitat d'horari	1	2	3	4	5
- Respon a les necessitats acadèmiques dels alumnes	1	2	3	4	5

EL CONSUM D'ALCOHOL ENTRE ELS ADOLESCENTS DE MANRESA DURANT LA FM'09

Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

El consum d'alcohol entre els més joves ha crescut els darrers anys degut a fenòmens com ara el *botellón*. S'ha observat que en situacions com ara les Festes Majors, aquestes pràctiques s'estenen, tot arribant als adolescents, un dels col·lectius més vulnerables. Aquest estudi, a partir d'una mostra de 556 persones, obtinguda a partir d'un mostreig polietàpic estratificat per conglomerats, i seguint la metodologia d'enquestes, vol determinar les diferències de consum d'alcohol entre els adolescents de 12 a 16 anys de Manresa en els diferents actes de la Festa Major, tot buscant diferències entre els hàbits i patrons de consum entre els assistents a la Festa Major Alternativa i els que prefereixen els actes programats per l'Ajuntament.

PARAULES CLAU: Oci, joventut, consum, alcohol

L'alcohol és, segurament, la droga més acceptada socialment. Mostra d'això és que sovint està íntimament relacionat amb les festes i és present en molts àmbits.

Són abundants les investigacions que s'han fet al llarg de les últimes dècades sobre els hàbits relacionats amb el consum d'alcohol, tot centrant-se en diferents objectius i variables: la quantitat d'alcohol ingerida, l'edat dels consumidors...

Fent un breu repàs a alguns d'aquests estudis (entre ells els portat a terme per *l'Obra Social de la Caixa*¹ l'any 2007 o pel Ministeri de Sanitat de l'estat espanyol), se'n desprèn que a Espanya hi ha un consum elevat d'alcohol (ocupa el lloc 11 en un rànquing de 49 països europeus) i que aquest consum afecta a tots els àmbits de la població.

Així doncs, les dades apunten que un 15% dels espanyols beuen diàriament, que un 65% va beure l'últim més i que fins a un 18% se sol emborratxar almenys un cop l'any. En el cas dels joves espanyols, els percentatges ens porten a la realitat que entre un 50% i un 75% d'aquests han begut al llarg de l'últim mes o bé que un de cada quatre nois i noies d'entre 14 i 18 anys s'havia emborratxat.

Tot i que l'evolució històrica de les dades ens porten cap a un descens de la quantitat d'alcohol ingerida pel conjunt de la població (així com un canvi en les pautes i patrons de consum), es poden trobar col·lectius, com ara el dels adolescents, entre els quals ha crescut, sobretot a partir dels anys vuitanta. Tot i això, no va ser fins a principis del segle XXI, quan aquesta situació va anar adquirint un interès social més elevat degut a la generalització del fenomen del "*botellón*". El *botellón*, consistent en un consum d'alcohol, tot sovint desmesurat, és un fenomen que esdevé una celebració col·lectiva i, tot i que és present als carrers de pobles i ciutats al llarg de l'any, sembla ser que les festes i celebracions especials (com ho són les Festes Majors) són unes ocasions excepcionals per desenvolupar aquesta pràctica.

Ara bé, tot i l'elevada presència d'estudis i investigacions a nivell nacional, són pocs els que s'han fet a nivell municipal, i menys lligats a situacions o moments puntuals que poden portar a un consum desmesurat d'alcohol, com ara les Festes Majors.

És per tot això, que aquesta investigació duta a terme a partir de la metodologia d'enquestes i situada en l'àmbit de l'oci, pretén analitzar l'extensió del consum d'alcohol entre el col·lectiu dels joves pertanyents a l'inici de l'adolescència de Manresa (dels 12 als 16 anys), durant la Festa Major d'estiu de l'últim any celebrada entre els dies 22 i 31 d'agost, tot posant especial atenció en els hàbits i patrons de consum d'aquests.

En el cas de Manresa, es pot destacar que els actes nocturns programats de la Festa Major (en els quals es poden donar situacions de consum d'alcohol) es caracteritzen per un dualisme. Per una banda, hi ha els actes programats per l'Ajuntament de la ciutat (consistents en concerts de grups coneguts), mentre que per altra banda, es troben els de la Festa Major Alternativa (composta de concerts de grups de caire reivindicatiu).

La població de Manresa concep aquestes "dues festes" com molt diferents, sobretot pel que fa al comportament dels assistents a cada una d'elles. Entre aquestes concepcions, els comentaris lligats

al consum desmesurat i a edats molt primerenques entre els assistents a la Festa Major Alternativa, són força abundants.

La present investigació sorgeix amb la voluntat de determinar si, com és apuntat a nivell quotidià per la població manresana, realment el consum d'alcohol és més elevat entre els que prefereixen assistir a la Festa Major Alternativa que a la resta d'actes i si hi ha diferències entre els hàbits i patrons de consum (tipus de begudes, ingesta individual o col·lectiva...) en els dos casos.

Així doncs, i tenint en compte el que es descriu, les principals variables que intervenen en l'enquesta són: l'edat, el gènere i variables actitudinals i sociodemogràfiques.

MÈTODE

➤ **Participants**

La població sobre la qual es porta a terme la investigació és el conjunt d'adolescents entre 12 i 16 anys (franja d'edat corresponent a l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria), residents i empadronats a Manresa durant el període estudiat (agost del 2009),

Tot i que s'hagués pogut optar per a elaborar un estudi sobre el consum d'alcohol en tot el col·lectiu de joves, s'ha decidit escollir la franja dels 12 als 16 anys. Això s'ha fet així, perquè una dada recent, obtinguda a partir d'un estudi del Ministeri de Sanitat, estableix que l'inici del consum d'alcohol a Espanya se situa cap als 14 anys. Així doncs, si la mitjana d'inici en la ingesta d'alcohol es troba als 14 anys, s'entén que hi ha gent que s'inicia amb l'alcohol abans dels 14 per compensar la gent que ho fa després. D'aquesta manera la investigació, vol posar especial atenció en un dels col·lectius més vulnerables pel que fa a la temàtica estudiada.

Aquest col·lectiu estudiat, segons dades de *l'Anuari Estadístic de la ciutat de Manresa*² suposa una població de 2.546 persones (un 51,6% d'homes i un 48,4% de dones).

Per portar a terme la investigació, tenint en compte la població i que es vol tenir un nivell de confiança del 95% i que les estimacions fetes tinguin una precisió amb un error màxim del 4%, se seleccionará una mostra representativa de 556 joves.

S'ha seleccionat un error del 4%, ja que es considera que és suficient per reflectir força fidelment la realitat d'estudi i per reduir les tasques de tractament i anàlisi de dades. Cal tenir present que si s'optés per un 3% per exemple s'haurien de fer gairebé més de 350 enquestes més, i fins a més de 1.100 enquestes de més si es volgués que l'error fos del 2%. El tipus de treball de camp que es seguirà a l'hora d'enquestar la població possibilita fer un elevat nombre d'enquestes sense que els costos siguin molt elevats, per la qual cosa es creu que l'error del 4% és adequat.

Per tal que la mostra resultant de 556 persones sigui representativa, se seguirà un mostreig polietàpic estratificat per conglomerats.

S'ha decidit representar tres estrats rellevants en l'estudi: "el districte", "l'edat" i "el gènere", el primer representat mitjançant afixació proporcional i els altres mitjançant afixació simple. L'encreuament dels tres estrats és el que determina les qualitats segons les quals s'han de seleccionar les unitats mostrals i en quina proporció.

- "*Districte de residència*": la ciutat es divideix en 5 districtes. Per la qual cosa a la mostra hi ha d'haver joves de tots els districtes. La quantitat d'aquests serà proporcional segons el nombre de joves que viuen a cada barri. Per exemple si els joves del Districte 2 suposen el 24,01% de la població jove total de Manresa (*veure annex*), aquest col·lectiu també tindrà aquest pes a la mostra. Es volia tenir present com a estrat "la titularitat del centre" al qual van aquests adolescents de 12 a 16 anys, però s'ha considerat que no era necessària, ja que les diferències que podria suposar aquesta variable, ja queden incloses dins la de "districte de residència".
- "*Edat*": s'han establert 2 franges d'edat (12-14 i 14-16), per tal d'observar les diferències entre aquestes. A partir de les dades estadístiques, podem veure que la proporció en les dues franges (48,2% i 51,8%) és força igual, per la qual cosa s'ha optat per una afixació simple, és a dir, hi haurà el mateix nombre d'adolescents de cada franja d'edat.
- "*Gènere*". Els percentatges de joves pel que fa a gènere són d'un 51,6% d'homes i un 48,4% de dones. Com en el cas de l'edat, aquestes dues dades són aproximadament iguals, i també s'optarà per una afixació simple.

En tractar-se d'una investigació independent de l'Ajuntament, i per tant davant la impossibilitat d'accedir a les persones que poden configurar la mostra a través del padró municipal, s'ha decidit fer-ho a partir dels centres educatius de secundària de la ciutat. Així doncs, en el mostreig es desenvoluparien les tres etapes següents:

- *Primera etapa:* es sortejarà aleatòriament a quin barri, dins el districte, s'anirà a fer l'enquesta.
- *Segona etapa:* se sorteja també aleatòriament a quin centre educatiu de secundària es va, dins el barri obtingut.
- *Tercera etapa:* amb la llista d'alumnes de l'ESO (alumnes de 12 a 16 anys), se sorteja a quins nois i noies s'enquesta.

➤ **Aparells o materials**

L'enquesta utilitzada en aquest estudi (*veure Annex*) és en format paper i pot ser realitzada individualment sense que hagi d'haver-hi un entrevistador fent les preguntes i prenent-ne nota. Tot i això, quan s'administri el qüestionari, sí que hi haurà present un enquestador, per tal de solucionar possibles dubtes o problemes sorgits en el transcurs de la contestació de l'enquesta.

S'ha decidit optar per aquest tipus d'enquesta, ja que es creu que és el que ofereix més privacitat als joves alumnes, en un tema tan delicat i íntim com és el consum d'alcohol en aquestes edats. Així, després d'assegurar-los que les respostes són del tot anònimes, podran respondre sense cap tipus de pressió social ni familiar, tot evitant possibles biaixos.

També s'ha tingut present l'estil a l'hora de redactar l'enquesta. S'ha optat per escollir un estil proper als joves d'aquesta edat, per tal d'establir més proximitat i confiança. Així doncs, per exemple s'ha descartat utilitzar el tractament de "vostè". A més, s'ofereixen aclariments sobre termes que potser no coneixen els enquestats com ara els de "Begudes fermentades" o "Begudes destil·lades", per tal d'ajudar en la resposta.

L'enquesta serà administrada en català, ja que es considera que en aquesta franja d'edat tots els joves coneixen aquesta llengua, però tot i així l'enquestador disposarà d'algunes còpies de l'enquesta traduïda al castellà per si algun enquestat ho requereix.

L'enquesta està formada per 8 grans preguntes, dins alguna de les quals hi ha subapartats en funció de les respostes. Així per exemple, la pregunta 3 ("Vas consumir alcohol als actes de la Festa Major"), està formada per cinc subapartats en funció que es doni una resposta afirmativa o negativa, apartats on es demanen aspectes específics en cas de resposta afirmativa ("Vas consumir alcohol tots els dies?", "Quina quantitat d'alcohol va ingerir diàriament...?"...). Aquest disseny, farà que no tots els enquestats hagin de respondre totes les preguntes, ja que les preguntes a respondre variarà en funció de les respostes que vagin donant.

El nombre de preguntes i el seu format, fa que sigui una enquesta ràpida de contestar, la qual cosa es valora positivament, ja que es pensa que si s'allargués molt, això podria influir en les respostes dels joves, tot fent que aquestes siguin sense pensar per tal d'acabar amb l'enquesta el més ràpid possible.

Totes les preguntes, excepte l'última que convida a obtenir raons que justifiquin el consum d'alcohol per part dels adolescents, són preguntes tancades que permeten establir respostes concretes i mesurables amb relativa facilitat. Es considera que si aquestes fossin de caràcter obert, seria més difícil arribar a aquestes respostes concretes i s'hauria hagut d'optar per demanar sobre altres aspectes. Així doncs, en totes elles s'ofereixen opcions per l'hora de respondre (Sí/No, nombre de consumicions ingerides...).

A l'hora d'ordenar les preguntes s'ha intentat seguir un fil lògic començant per demanar la participació a la Festa Major, seguint per les preferències del tipus de Festa Major (un dels aspectes que es valoren en les hipòtesis de l'estudi) i acabant pels hàbits de consum d'alcohol (a nivell individual i valorant els de la resta). Igualment, a l'hora de confeccionar les possibles respostes s'ha fet tenint present no influir en l'elecció a l'hora de respondre, tot evitant posar respostes correctes i incorrectes políticament.

S'ha inclòs a l'inici de la mateixa un petit fragment on s'explica que les respostes donades seran anònimes i confidencials (la qual cosa contribuirà a unes respostes més sinceres), així com demanant explícitament aquesta sinceritat.

➤ Disseny i procediment

Aquesta investigació sorgeix per comprovar si durant la Festa Major, el consum d'alcohol entre els joves de 12 a 16 és més elevat pels que prefereixen anar als actes de la Festa Major Alternativa que no pas pels que van als actes organitzats per l'Ajuntament, així com per veure si hi ha diferències en els hàbits i patrons de consum d'alcohol. Això es fa a partir d'una mostra representativa de 556 persones obtinguda seguint un mostreig polietàpic estratificat per conglomerats.

Pel que fa a les variables de l'estudi, i tenint en compte la seva naturalesa, les principals que intervenen són: l'edat (segons l'edat s'accedeix d'una manera o altra a l'alcohol, es té més facilitat o menys per sortir...), el gènere (determinats estudis estadístics estableixen diferències en el comportament davant l'alcohol segons el gènere), variables actitudinals (com per exemple la preferència per un tipus d'oci o un altre) i sociodemogràfiques (el lloc de la ciutat on es viu influeix per exemple degut al desplaçament, així com l'origen...).

Tenint en compte les hipòtesis i objectius de l'estudi, es veu necessari optar per un disseny transversal. L'objectiu de l'enquesta és captar la realitat en un moment determinat, segurament dies després de què tingui lloc la Festa Major en qüestió (per tal que les respostes siguin el més fidels possibles a la realitat), però sense voler analitzar cap canvi o successió al llarg del temps.

Tot i així, encara que no sigui propi de la investigació exposada, es podria convertir la situació en un projecte de manera que segons els resultats de l'enquesta es proposessin tota una sèrie d'intervencions a tots els nivells (sobretot a nivell educatiu dels centres degut a l'edat de la població d'estudi). Així per exemple, si els resultats de l'enquesta mostressin un elevat consum d'alcohol entre els joves els dies de la Festa Major, es podria fer una intervenció per tal de conscienciar sobre els efectes d'aquesta pràctica. Seguidament, l'any a sobre es podria tornar a fer l'enquesta a una altra mostra (però igualment representativa) per valorar l'efectivitat de les mesures preses. D'aquesta manera el disseny transversal proposat podria esdevenir longitudinal.

L'enquesta s'administrarà als centres educatius on estudien els 556 adolescents sorgits del procés de mostreig descrit anteriorment. Es considera que el fet d'acudir als centres educatius, aporta més familiaritat i sinceritat a l'estudi que si s'optés per una opció diferent com ara una enquesta en un altre mitjà com ara Internet.

Prèviament a fer les enquestes, s'hauria de parlar amb els centres educatius implicats per tal de comunicar-los el projecte i per demanar la seva col·laboració. Seguidament, s'hauria d'enviar una carta a casa dels adolescents seleccionats informant-los de la situació i de la participació dels alumnes a l'estudi. Paral·lelament, l'encarregat d'administrar les enquestes s'hauria de coordinar amb els diferents tutors dels centres educatius per tal d'acordar les hores possibles on poder accedir al centre per a realitzar les enquestes (preferiblement en hores de Tutoria per tal d'influir el mínim possible en el transcurs de la vida acadèmica dels alumnes).

Un cop concertades les hores amb els centres, l'enquestador es presentaria a aquests i en una sala polivalent del centre lliuraria els qüestionaris als joves seleccionats per tal que els omplissin. Aquest enquestador estarà present durant aquesta estona per tal de solucionar possibles dubtes.

La resposta del qüestionari, degut a les seves característiques, no requerirà molt temps. Tot aquest procés s'iniciarà just a principis de curs, per tal que el record de la Festa Major (finals d'agost) sigui encara força fidel a la realitat.

Acudir als centres educatius, és una molt bona manera per optimitzar el temps i els costos de l'estudi (seria molt més llarg i car si s'hagués d'anar casa per cada enquestant a cada jove). Per altra banda, un altre dels avantatges que això comporta és que és poc probable que no es trobi alguna de les persones de la mostra, la qual cosa evitarà haver de recórrer a persones substituïdes.

Un cop recollides totes les enquestes, l'encarregat de l'estudi començarà el procés de buidat d'aquestes per tal d'extreure'n els resultats corresponents, interpretar-los, analitzar-los i prendre decisions en funció d'aquests.

REFERÈNCIES

¹ Megías, E. (2007). Adolescents davant l'alcohol. La mirada de pares i mares (Estudis Socials, N°22). Barcelona, Fundació "La Caixa".

² Ajuntament de Manresa (2008). Anuari estadístic de Manresa '07. Manresa, Servei de Desenvolupament.

festa major 09 manresa

del 22 al 31 d'agost

INVESTIGACIÓ UTILITZANT LA METODOLOGIA D'ENQUESTES

*"EL CONSUM D'ALCOHOL ENTRE ELS ADOLESCENTS DE
MANRESA DURANT LA FM'09"*

ANNEX

"EL CONSUM D'ALCOHOL ENTRE ELS ADOLESCENTS DE MANRESA DURANT LA FM'09"

Les respostes a aquesta enquesta són anònimes i confidencials. Les dades i respostes que hi apareixen són únicament tractades pels encarregats d'analitzar les dades de l'estudi. Et demanem la teva col·laboració mitjançant la contestació d'aquest qüestionari, marcant les respostes adequades o on és requerit, la breu informació necessària. T'agraïm la teva ajuda i sinceritat.

Pregunta 1

Per començar, com consideres que va ser la teva participació en els actes de nit de l'última Festa Major de la ciutat celebrada a finals d'agost?

- Molt alta (4 dies)
- Alta (2-3 dies)
- Baixa (1 dia)
- Nul·la (cap dia) (☞ Passa a la P5)

Pregunta 2

I entre l'oferta nocturna de la Festa Major, on vas anar generalment?

- Actes programats per l'Ajuntament (concerts de Mitjanit, Troba Kung Fu...)
- Concerts de l'Alternativa

Pregunta 3

A continuació, volem fer-te una sèrie de preguntes sobre com vas viure aquesta Festa Major. Vas consumir alcohol als actes de la Festa Major?

- Sí (☞ Passa a la P3a)
- No (☞ Passa a la P4)

Pregunta 3a

Vas consumir alcohol TOTS els dies que vas anar a la Festa Major?

- Sí (☞ Passa a la P3a)
- No (☞ Passa a la P4)

Pregunta 3b

Quina quantitat d'alcohol vas prendre diàriament els dies que vas anar a la Festa Major?

- 1 consumició
- 2 consumicions
- 3 consumicions
- 4 consumicions
- 5 consumicions
- Més de 5 consumicions

Pregunta 3c

Quins tipus de begudes alcohòliques vas consumir durant aquests dies?

- Begudes fermentades (cervesa, vi, cava...)
- Begudes destil·lades (whisky, rom, conyac, vodka, ginebra...)

Pregunta 3d

Com vas adquirir les begudes alcohòliques que vas consumir?

- Vaig comprar-les als bars de la Festa Major.
- Me les va comprar un adult a la Festa Major.
- Les duia ja abans d'anar a la Festa Major.

Pregunta 3e

Com va ser el teu consum d'alcohol?

- Individual
- Col·lectiu

Pregunta 3f

I per acabar sobre els teus hàbits de consum d'alcohol durant aquests dies, va canviar el teu grau de diversió després de prendre alcohol?

- Sí (↪Passa a la P3g)
- No (↪Passa a la P4)

Pregunta 3g

De quina manera va canviar? Per què ho creus?

Pregunta 4

Deixant una mica de banda el teu consum, en general com valores el consum d'alcohol entre els joves que hi havia a la Festa Major?

- Molt elevat
- Elevat
- Correcte
- N.S / N.C

Pregunta 5

Sexe:

- Home
- Dona

Pregunta 6

Edat: ____ anys

Pregunta 7

Districte: _____

Barri de residència: _____

➤ **Dades estadístiques per a calcular la mostra**

Població de cada franja (separada per gèneres) per Districte

	12 a 14	14 a 16	12 a 14	14 a 16
Districte 1	41	44	40	41
Districte 2	144	166	141	160
Districte 3	40	43	43	40
Districte 4	204	204	182	206
Districte 5	191	199	160	180
Districte 6	20	19	20	16

Total: 2546

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Estadístic de Manresa

Població de cada districte respecte el total

	Hab. Districte	% districte/població
Districte 1	166	6,54
Districte 2	611	24,01
Districte 3	167	6,55
Districte 4	797	31,30
Districte 5	729	28,64
Districte 6	76	2,97

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Estadístic de Manresa

Població de cada districte per franges d'edat

	12 a 14	14 a 16	% de 12 a 14	% de 14 a 16
Districte 1	81	85	3,2	3,3
Districte 2	285	326	11,2	12,8
Districte 3	83	84	3,3	3,3
Districte 4	386	410	15,2	16,1
Districte 5	351	378	13,8	14,9
Districte 6	40	35	1,6	1,4
Total			48,2	51,8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Estadístic de Manresa

Població en funció del gènere

	Homes	Dones	% Homes	% Dones
Districte 1	85	81	3,3	3,2
Districte 2	310	302	12,2	11,8
Districte 3	83	84	3,3	3,3
Districte 4	408	388	16,0	15,3
Districte 5	390	340	15,3	13,3
Districte 6	39	36	1,5	1,4
Total	1315	1231	51,7	48,3

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Estadístic de Manresa